

ХРИСТИЯНСКИ СЪВЕЩАНИЯ

НЕЗАВИСИМЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

Излиза седмично под уредбата на редакционен комитетъ

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ
на вестника е 80 лв. въ предплатъ,
За странство двоенъ абонаментъ.

Броя 2 лева

Обявления
се приематъ по споразумение.

Всичко, що се отнася до вестника —
статии и пари, се праща на адресъ:
Редакция в „Съветникъ“
София.

„Петър Богданъ“, 27 кв. Подуене

Администраторъ свещ. Б. ИВ. ГЕШКОВЪ

Делегацията

Никой не е нанесъл по-голям зло на интереситъ на държавата и нацията, отколкото недоброевѣстнитъ писачи изъ колонитъ на тоя, или оня вестникъ. Думата ни е за отиването на Митрополитъ Павелъ и Архимандритъ Софроний въ Югославия, като официални делегати на св. Синодъ при погребението на патриарха Димитрия.

По този случай въ единъ отъ столичнитъ следпразнични вестници се появи една остра, безогледно написана статия, която съдържа невѣрни и тенденциозни положения. Докоредъ се проследятъ нашитъ сведения истината относно делегирането на Митрополитъ Павелъ и Архимандритъ Софроний стои по-иначе.

Митрополитъ Павелъ е синодаленъ членъ. Св. Синодъ взима решение да бжде представенъ на погребението на сръбския патриархъ и натоварва не нѣкой другъ митрополитъ, а такъвъ отъ своя составъ. Делегира къмъ него и началника на културно-просвѣтното отдѣление.

Св. Синодъ е далъ широки полномощия на делегацията си да присъдства не само на погребението на починалия патриархъ, а и на избора и интронизацията на новия патриархъ. Делегацията е имала дадени права да действа както намѣри за добре. И тя е постигнала тактично и умно.

Каква е ползата отъ тази постъпка за Българската Църква?

Известно е на всички българи, че и до сега Българската Църква се счита за схизматична. Официално тя не е въ общение съ другитъ православни църкви. Пръвъ ромънскиятъ патриархъ Миронъ Крестеа влезе въ официално общение съ Българската Църква. Това бѣше единъ успѣхъ за нацията. Но това не бѣше достатъчно. Игритъ на гърцизма около схизмата продължаватъ и до днешенъ. Алармитъ въ гръцкия пе-

чатъ, съ които се целеше и се цели да се унизи Българската Църква, а заедно съ това и цѣлия български народъ, не бѣха и не сж въ състояние да премахнатъ неправдата, извършена отъ Фенеръ.

Телеграмата на новия сръбски патриархъ Варнава, отправена до св. Синодъ на Българската Църква за сведение и каноническо съдействие т. е. *общение* е единъ добъръ урокъ за гърцитъ. Това не е нищо друго, освенъ една официална публична декларация на Сръбската Църква, че за нея схизма не съществува и че Българската Прав. Църква е равноправенъ членъ на Единната, Вселенска, Свободна и Апостолска Църква. Това е единъ успѣхъ и на българската църква и на българския народъ.

Що се касае въпроса до приеми и ордени, дадени въ честъ на нашата делегация, мислимъ, че и това не е нито падение, нито предателство. Едно отказване отъ сторенитъ любезности би эле охарактеризирало предъ външния свѣтъ, не само делегацията и църквата, но и цѣлия български народъ.

Поднятията на „Н. Будителъ“ по тоя въпросъ е една недостойна за свещенослужителя закачка, която издава тжпоумието на нейния писачъ.

Най-после ще ни се да върваме, че онова, което е било възможно за скопския митрополитъ, не може и не трѣбва да бжде възможно за Сръбския Патриархъ.

Поддържае и ние, че Македония трѣбва да бжде за македонцитъ. И неоспорима ще бжде за тѣхъ. Затова говорятъ смѣло всички българи. Това защитава и Митрополитъ Павелъ и архимандритъ Софроний. Но всичко това трѣбва да става когато е редно и удобно. При погребението на патриарха Димитрия не е време и мѣсто да се повдигатъ въпроси за малцинства.

Митрополитъ Симеонъ и свещенството

За бившиятъ царъ Фердинандъ се говорѣше, че ималъ, покрай другитъ, и тоя недостатъкъ, че наричалъ обикновенитъ хора съ презрителното име *каналши*.

За византийскитъ, фенерски владци сме слушали, че се отнасяли съ свещеницитъ, особено съ българскитъ, като съ канали. Смѣтали ги за рая, за хора съ задължения, но не и съ права.

Нѣкой отъ старитъ наши владци, особено когато бѣха синодални, имаха подобенъ погледъ върху свещеницитъ. Помиятъ старитъ свещеници, когато синодалната канцелария бѣ въ зданието, което е сега митрополитски домъ на софийския владика, че свещеникъ мжно се явяваше въ

Синода. Старцитъ почти не приемаха свещеници, а това, и то не винаги, правеше секретарьтъ Ст. Костовъ. Синодалнитъ расилни често нагубяваха и подиграваха свещеницитъ.

Въ онова време синодаленъ членъ бѣ Варненскиятъ митрополитъ Симеонъ. И той не е билъ особено благосклоненъ къмъ свещенството изобщо, къмъ свещеническото братствено съюзяване и къмъ свещеницитъ отъ епархията му частно.

Заемамъ нѣкои факти, изложени и документирани въ книгата „История на свещеническия съюзъ“.

Къмъ 1900 година вече, гражданата частъ отъ свещеничеството не само желаве, но и настойчиво иска създаване на свещенически съюзъ...

Архиерейтъ, обаче, се страхуватъ, че свещеническиятъ съюзъ може да бжде опасенъ. Ще се организиратъ свещеницитъ, ще вдигнатъ глава, ще искатъ да се поставятъ надъ Св. Синодъ и увлечени по другитъ професионални съюзи, могатъ да докаратъ свещенството и Църквата до смутове. Това особено се поддържа отъ синодалнитъ архиереи“ (стр. 15).

Следъ I-ия конгресъ, когато Св. Синодъ отказа да даде исканитъ разширения на братствения уставъ, „излъзоха прави ония песимисти, които казваха че архиерейтъ даватъ на свещеницитъ само трохишки права и то когато нѣкаква необходимостъ ги застави“ (стр. 23).

II-ия конгресъ пакъ иска разширение на правата. Св. Синодъ пакъ не дава и официално пише, че е недоволенъ отъ работата на конгреса, защото... се занимавалъ съ въпроси, които не сж отъ негово компетентност“ (стр. 25). „Нма нужда отъ братственъ органъ (вестникъ), защото... има „Църковенъ вестникъ“! (стр. 26) и... наказва двама делегати съ отнемане енорийтъ имъ.“

Подиръ III-ия конгресъ, въ 1907 год. Св. Синодъ суспендира правото на свещеницитъ да си иматъ конгреси.

Отъ 1907 год. до 1910 год. свещеничеството моли Св. Синодъ да му върне ограбенитъ права. Синодътъ отговаря: „намира, че свещеническиятъ съюзъ не може да бжде отъ полза за Църквата“ (стр. 41).

Отчаяни, свещеницитъ обявиха независимия свещенически съюзъ. Най-големиятъ гонителъ на този съюзъ бѣ дѣдо Симеонъ. Въ неговата епархия съюзиститъ свещеници бѣха эле гледани и третиранни. Покойниятъ „попъ Марко“ (прот. Хр. Ивановъ), голѣмъ на времето си борецъ за свещенически правдини, тогава свещеникъ въ с. Козлуджа, Варненско, много страда. Даже дѣдо Симеонъ издаде противъ о. Христа специално окръжно дето го нарече „вжтрешенъ врагъ на църквата“. Скоро въ „Хр. съветникъ“ ще излъзе отъ негово статия за ония гонения.

Подиръ усиленни молби и борби отъ свещеницитъ, Св. Синодъ се съгласява да отстъпи малко: иска да знае какво желаятъ свещеницитъ, какъ да се възстанови съюза имъ. Съ окръжно № 4081 отъ 1912 год. Синодътъ иска отъ епархийскитъ духовни начальства (съвети) да се произнесатъ. Всички митрополити внасятъ въпроса въ съветитъ си. Само варненскиятъ митрополитъ, нито Св. Синодъ послушва, нито съвета си зачита, а самъ отговаря, че е противъ искането на свещенството (стр. 78—80).

Обезправеното и гонено свещенство потърси и другъ начинъ да се организира. И създаде кооперация „Братство“, която бѣ църковно-политическата организация на напредничавото духовенство. Но дѣдо Симеонъ бѣ единъ отъ най-големитъ врагове и на тая свещеническа организация.

Въ едно събрание въ Варна свещеницитъ погворили по-свободно; изказали си болкитъ на душата. Дѣдо Симеонъ отъ София телеграфически нарежда да се растури събраниято!

Нѣщо подобно направи и на 8 IV. миналата година пакъ дѣдо Симеонъ, като не позволи да се реферира и разисква въ Варненското околийско

братство върху финансовото положение на Българската Православна Църква“, свещеницитъ въ своята среда не могли да разискватъ по този въпросъ, но митрополитътъ може да пише по него въ свѣтски вестници, излагайки неистини, обвинявайки трима синодални митрополити!!

Да спомямъ ли какъ дѣдо Симеонъ уволни единъ свой протосингелъ? Последниятъ, боленъ е на бани. Има да взема заплата и телеграфира въ Варна да му пратятъ частъ отъ заплатата. Въмѣсто пари, нещастникътъ получава телеграма: „ела си, уволненъ си“.

Върхътъ на обичта и благородноположението на дѣдо Симеона къмъ свещенството, обаче, се изрази въ памятна му статия, напечатана въ в. „Миръ“. Ето най-любезобилнитъ му фрази: „Епархийскитъ духовни съвети сж изгубили голѣма частъ отъ ония свойства, които трѣбва да има единъ църковенъ съдъ, за да бжде той наистина единъ Божи съдъ. Защото нашето свещеничество е изгубило голѣма частъ отъ тия добродетели, които имаха нашитъ стари свещеници... Сега нашето свещеничество и въ борбитъ, и въ дейността си, и въ изборитъ, и въ мѣроприятията си поставя на първо мѣсто съсловнитъ си интереси. При такава насока нашитъ свещеници ставатъ негодни да схващатъ правилно много въпроси. Защото навсѣкжде дирятъ преди всичко интереситъ на съсловието си... Това сжщото ги прави неспособни да даватъ и безпристрастно правосъдие... Свещеничеството... мѣрка да се постави на чело на църковното управление и да употреби всички сили на църквата въ услуга и полза на своето съсловие“.

Никой врагъ на Църква и свещенство не е изригвалъ до сега пооскъбнителни думи къмъ цѣлото свещеничество. Никой неприятелъ на духовнитъ сждилища не е казвалъ думи по-язвителни за църковното правораздаване. Никой противникъ на свещеническиятъ съюзъ тѣй системно, въ продължение на 30 години, не е билъ противъ тоя съюзъ. Това противничество отиде до тамъ, че се издадоха официални, противозаконни (затова отмѣнена отъ Св. Синодъ) противосъюзни забрани.

Единъ архимандритъ отъ „Богъ и България“, съмишленикъ на дѣдо Симеона, ясно формулира гледището си (и на съмишленицитъ си) върху свещеническиятъ съюзъ, наричайки го „втора църковна властъ“.

А в. „Народенъ будителъ“, производникъ на дѣдо Симеонитъ разбирания, нарече свещеническиятъ съюзъ и движеницитъ го идеи „болшевишки“.

Може ли свещенството да бжде безразлично къмъ такива възгледи и действия на дѣдо Симеона и клеветитъ му?

Мелхиседекъ.

Питатъ ни кжде е напечатанъ отговора, който м. Симеона е обещалъ да даде на статията на еп. Паисий. Били търсили този отговоръ въ бр. на в. „Миръ“, който излъзе на страстната сжбота. Недоумяваме, защо м. Симеонъ е пропусналъ този удобенъ день.

Запитвачитъ нека се обърнатъ лично къмъ м. Симеона.

Новата църковна разпря

... На туй чудовище е името Раздоръ,
Небутнато — едва го хваща взоръ,
Но ако влязешъ с него въ бой жестокъ —
По-страшно става то. При глупавъ споръ
Нараста и отъ планината по-високо".
И. А. Криволев.

Думата ми е за известни духовници, които от година-две се подвизават въ колонитѣ на шуменския в. „Нар. Будителъ“. Тѣ проглушиха свѣта съ своитѣ ядовити статии противъ „Имка“, Н. В. Преосвещенство св. Соф. митрополитъ Стефанъ, секретаря на свещеническия сѣюзъ и професоритѣ на богословския факултетъ. Знае се какъ започна най-напредъ полемиката.

Въ дѣното на тая разпря лежатъ като утайки засегнати честолюбия, и неудовлетворени амбиции на свещеници отъ варненско-преславската епархия. Тая криза навѣрно много по-скоро и съ по-малко пакости би се преживѣла, ако не би се явилъ на сцената Н. В. Преосвещ. варненския митрополитъ Симеонъ съ своитѣ статии противъ Имка и Софийския митрополитъ. Въмѣсто да потуши пожара, той го раздуха още повече и негласно поошири своитѣ подчинени клирици, подвизаващи се въ Н. В., които изпуснаха юздитѣ на перото си. Всичко се тури въ ходъ, само и само да се унищожи противника: потѣпка се братската любовъ между свещенослужителитѣ, използваша се всевъзможни епитети съ целъ да се очерни неприятната личностъ, прибѣгна се до инсинуации и пр.

Ще иматъ ли църквата и православието полза отъ тая вестникарска война?

— Сигурно не! Когато се служи на една права кауза, трѣбва да се пипа съ чисти ржце, когато се защитава известно положение, трѣбва да се подбиратъ срѣдствата. Иначе дѣлото се опорочава. Не можешъ да защитавашъ православието, да сочишъ на нѣкои дефекти въ свещеническата организация, или другаде съ уличенъ езикъ, не можешъ да бранишъ църквата, като си служишъ съ недостойни нападки. Целта не оправдава срѣдствата.

Не зная дали другояче може да се окачествятъ словеснитѣ атаки на висшитѣ и низши духовници около „Н. В.“ освенъ съ поговорката: „Не пишатъ вѣжди, а вадятъ очи!“

Само пакостъ и злини могатъ да се очакватъ отъ подобни раздори. Непонятно ми е, какъ стариятъ дѣдо Симеонъ не може да разбере, че е недостойно за духовници, особено архиереи, да водятъ ожесточена война въ пресата съ други клирици. Не можеше ли той да направи своитѣ оплаквания въ Св. Синодъ, ако е оскърбенъ отъ нѣкого, ако мисли, че православието е въ опасностъ? Защо трѣбваше той и свещеницитѣ около „Н. В.“ да смущаватъ хорскитѣ съвести съ нѣкаква си „опасностъ“ отъ Имка и съ непристойни нападки срѣщу други клирици — служители на Бълг. Правосл. Църква? Нима православието е монополъ на свещенослужителитѣ отъ варненско-преславската епархия? Непогрѣшим ли сѣтъ въ своитѣ убеждения, та не търпятъ чужди мнения? Защо въ случая не прибѣгнатъ до сѣда на църквата, както препорѣчва самъ Спасителътъ и повеляватъ канонитѣ, а се отнасятъ до сѣда на „чуждитѣ“ — мжчатъ се да спечелитъ общественото мнение съ остри статии и хулителни брошури? Мислятъ ли тѣ, че „Богу служба принасятъ“ съ своята кампания срещу Софийския Митрополитъ, срещу професори отъ богословския факултетъ, свещеническия сѣюзъ и една организация, която има симпатитѣ и съдействието на сѣсденитѣ намъ православни църкви?

Да бихте знали, отци, каква пакостъ вършите за родната църква съ тая полемика, да бихте имали възможностъ да слѣзете отъ висотата на положението и да дадете ухо на онова, що се мѣла между народа, да чуете критикитѣ по вашъ адресъ, бихте се смутили и, може би, корегирали, ако амбицитѣ не сѣ свършено затворили очитѣ ви и запушили ушитѣ ви.

Подетата отъ васъ ожесточена

борба унижава църквата, подбива авторитета на духовенството, сѣе съблазнь между паството. На нея могатъ да се радватъ и потриватъ ржце само атеисти и сектанти. Четете какъ злорадствува протестантската „Духовна обнова“ (въ брой 1, макаръ въ следущия брой да се извинява), че православенъ свещеникъ (и то какъвъ? — самъ недавнашенъ студентъ по богословие) въ колонитѣ на „Н. В.“ си служи съ най-вулгарни епитети, за да дискредитира единъ професоръ. Ехото отъ висшитѣ яростни атаки се чува навредъ, по всички крайща на страната и достига до низинитѣ на народа. Между пасомитѣ ни, за душитѣ на които имаме да даваме отговоръ, се слушатъ вече упрѣцитѣ: „И владицитѣ се заядохъ; и поповетѣ знаели да се ругаятъ“ (мнозина журналисти биха могли да се поучатъ отъ похватитѣ, речника и цаѣтистия езикъ на събратяга около „Н. В.“). Мислитѣ ли, че казаното не отговаря на действителността? — Ето ви факти:

Отивамъ веднажъ по треба въ една кѣща. Грохналъ старецъ (челъ вѣроятно по вестницитѣ) ме пита какви сѣ тия ежби между варненския и софийския владии и какво е това д-во Имка. Другъ лѣтъ ме спира зачатъ на градска барьера — събирачъ на общински берии — и ме пита за същото. Чудя се какъ да имъ отговоря и да извиня визираниитѣ архиереи. Въ очитѣ на събеседницитѣ си чета оскърбено религиозно чувство, вижда се тѣга и съмнение дали „солта не е обезсолѣла“.

Неволно си спомнямъ баснята „Орелъ, ракъ и щука“. Единъ тегли на една страна, другъ на друга и резултатъ не се получава. Силитѣ се протосватъ не въ положителна работа, а въ взаимни нападки и обвинения.

„Кой кривъ, кой правъ — не знамъ, Ала колата е още тамъ!“

Неолавна Кюстендилското православно братство бѣ взело резолюция противъ хуморескитѣ по забави и карикатуритѣ изъ веселитѣ страници на нѣкои вестници, които оскърбяватъ религиозното чувство и подронватъ престижа на духовенството. Ще се получи ли нѣкакъвъ резултатъ отъ подобни резолюции, когато самите духовницитѣ подбиваме своя авторитетъ и се излагаме предъ пасомитѣ си? Ще имаме ли куражъ и морално право да апелираме къмъ християнитѣ за братолюбие, миръ, съгласие и взаимноопрощение, когато сами ние, проповѣдницитѣ на тоя моралъ, живѣемъ не въ миръ, а въ раздоръ?

Смислете се, отци, за голѣмата отговорностъ, която ще падне върху васъ. Не съблазнявайте по-малкитѣ си братя. Ние знаемъ, че „съблазньта ще дойде, но тежко и горко на оногova, чрезъ когото дойде“.

Църковниятъ корабъ е люшканъ отъ яростнитѣ вълни на материализъмъ, безбожие и сектантство; той бедствува, а въ това време кормчитѣ спорятъ и отправятъ остри стрели единъ срещу другъ. Замислете се надъ ап. Павловитѣ слова: „Ако единъ друи се гризете, и се ядете, пазете се да се не изгубите“ (Гал. 5; 15).

Не вършете Херостратовска работа! Градете, но не рушете! Ако вамъ е за първенство, за слава, за издигане, широкъ пътъ ви е отворилъ самъ Спасителътъ: „Който иска между васъ да бѣде голѣмецъ, нека ви бѣде слуга; и който иска между васъ да бѣде пръвъ, нека ви бѣде рабъ“ (Мат. 20; 26—27).

Не забравяйте, че: „всѣки, който превъзнесе себе си, ще бѣде униженъ; а който се смирява, ще бѣде въздигнатъ“ (Лук. 18; 14).

„Моля ви, братя, въ името на Господа нашегo Исуса Христа, да говорите всички едно и сѣщо, и да нѣма помежду ви разцѣпления, а да бѣдете съединени въ единъ духъ и въ една мисль“ (Кор. 1; 10).

Кюстендилъ.

Свещ. Цв. Христовъ.

Протоиерей Ив. Пѣевъ.

За или противъ Варненския и Преславския Симеонъ?

По поводъ статията ми „Скрѣбни прояви въ нашия църковенъ животъ въ „Хр. Съветникъ“ бр. 35“, г. Пав. Анастасовъ излезъ съ единъ крайно неспокоенъ и сконфузенъ отговоръ въ Шуменския в. „Народенъ Будителъ“, за да защити св. В. и Пр. Симеонъ. Ако авторътъ самъ не бѣше разкрилъ въ достатъчна мѣрка своята личностъ, оправдателно щеше да бѣде да се обърна къмъ него съ думитѣ на Разумихинъ къмъ Петъръ Петровичъ отъ романа на Достоевски „Престѣпление и наказание“: „Азъ пъкъ искахъ сега да узная са-о, кой ствие; защото, видете ли, напоследно време къмъ общото дѣло сѣ се залѣпили толкова много разни гешефтери, и доголкова сѣ изопачили всичко, къмъ което сѣ досѣгнали за интересъ, че решително сѣ напакостили на самото дѣло. Та доста е!“

До сега кампанията водена отъ митр. Симеонъ и ревниво раздувана отъ нѣколкото негови копиеносци, чиято незавидна роля е била само да държатъ исо и да ржкоплѣскаятъ съ време и безъ време (свещ. Д. Попвасилевъ и свещ. Е. П. Йордановъ), не срѣщаше почти никаква оппозиция или възражения, освенъ отъ прѣко засѣгнатитѣ лица. „Паст. Дѣло“ бѣше подъ запрещение по тѣзи въпроси, по силата на конгр. решение. Съ издаваниятъ въ Варна в. „Хр. Съветникъ“ съевременно бѣше свършено, за да се похвали нѣколко месеца по късно редакт. на „Нар. В.“, че неговиятъ в. надхвърлилъ границитѣ на Шумень и че тиража му се е увеличилъ, безъ да казва съ цѣната на шо.

Това стечение на обстоятелствата подкрѣми илюзията у нѣкои да мислятъ, че кредита на митр. Симеонъвата кампания и на отдалитѣ се въ негова услуга негови клирици, (добро-волно или не, неизвѣстно) е твърде много нарастналъ.

Ние споменахме въ скоби „добро-волно или не, неизвѣстно“ не безъ основание. Има прецеденти въ историята на Варн. и Пресл. епархия, които и днесъ будятъ недоумение въ мислящото свещенство. Прот. Иванъ Дочевъ и пок. прот. Хр. Ивановъ, напр. ...

Но „Хр. Съветникъ“ възкрѣсна. Неговата поява на хоризонта дойде да разсѣе мъглата, която тѣй дълго разпространява м. Симеонъ и неговитѣ хора. Първиятъ снопъ отъ лѣчи даде своя резултатъ. Отзвукъ отъ това е отговора на г. Пав. Анастасовъ въ „Н. В.“ Той не е първия и не ще бѣде последния.

И безъ туй отъ нѣколко месеци ние сме свикнали да четемъ едни и сѣщи нѣща, на които стана специаленъ проводникъ в. „Н. В.“ Затова и въ отговора на г. Пав. Анастасовъ нищо ново и оригинално не намѣрихме, освенъ все старитѣ реликви и перли, излѣзли отъ перото на св. В. и П. Симеонъ, на които направихъ познатата моя прѣдѣвка, колкото неприятна да е за него и приближенитѣ му. Въ случаятъ копието, което ни дава г. Анастасовъ точно възпроизвежда оригинала и всичко, което съмъ казалъ за или противъ оригинала не е нужно да се повтаря и за копието. ...

Sutor ne supra crepidam!

Обаче, като партия въ концерта на митр. Симеона г. Анастасовъ се атестира като най-слабия и неподготвения копистъ. Той неможа да издържи, освенъ това, въ единъ тонъ съ останалитѣ и твърде грубо наруши ансамблъ. Алюзията, която ми поднася г. автора сѣ четени отъ него разказъ въ хуморист. в. за бития младъ работникъ отъ стражара, затова че псувалъ, е тѣй зле подбранъ, че той повече засѣга стария митрополитъ Симеонъ, принизенъ въ ролята на младия работникъ, който псувалъ, отъ колкото менъ.

И по идеи, пъкъ даже и по години ние стоимъ съ митр. Симеонъ на двата крайни полюса. Презъ 1910 год. въ в. „Съветникъ“ бр. 483 има моя статия. Предпоставкитѣ на орто-

доксалността и модорнизма¹⁾. По този поводъ „Духовна Пробуда“ год. IV, бр. 5—6 писа: „Свещен. Ив. Пѣевъ пише въ „Съветникъ“ умна и мила статия въ защита на свободната мисль и главно въ защита на индивидуалността, на божественото право на индивидуалността, да расте, да се развива и да се проявява свободно, самоволно и самобитно“. (стр. 22). Това е достатъчно, за да се види какъвъ е моя мирогледъ и защо вземамъ отрицателна позиция къмъ идеитѣ на м. Симеона, иерархъ останалъ отъ Ст.-Заветъ, единъ отъ тѣзи, които искатъ свѣта да замръзне на една точка, да спратъ колелото на живота. ... Това е свѣтрогледа на палацитѣ отъ всички времена. Съ своитѣ писания митр. Симеонъ релефно приближи ужаситѣ на срѣднитѣ вѣкове до насъ. ... инквизицията, кладата.

Догдето човѣчеството живѣе съ възгласа на Гюте: „свѣтлина, повече свѣтлина“, писания, на каквито стана проводникъ м. Симеонъ и К-о, си оставатъ само единъ анахронизъмъ.

И при това положение на идейно различие г. Анастасовъ иска отъ менъ невъзможното: статията ми „да успокоява и примирява“, „да развива клончето на миръ и благодѣ!“

Отивамъ по нататѣкъ. Въ психологията на стареца е, той да живѣе съ преживяванията на своитѣ истини и заблуждения отъ младини. Въ неговото съзнание, въ което сѣ силата на желѣзенъ законъ властвуватъ старитѣ, хиляди пѣти повтаряни, асоциации, които изключително опредѣлятъ съдържанието на неговия настоящъ животъ, нѣма мѣсто за нѣщо ново. Ето защо, поне тукъ да кажа, трѣбва да бѣдемъ милостиви къмъ В. и П. Симеонъ, защото че той неможе да даде нѣщо ново, нѣща интъкъ, освенъ като „ересь“, „разколъ“, или „самочинство“. Това е субективното.

Всичко това е много естествено за стареца митр. Симеонъ, но на менъ е необяснимо какъ млади хора, откърмени съ идеитѣ на новото време могатъ не да преживяватъ, а да позиратъ съ вехторитѣ и дрипалитѣ на миналото.

Като чете човѣкъ отговора на г. Анастасовъ би помислилъ, че той просто се гаври съ истината, или, че предъ него се намира нѣкое свършено лошо стѣкмено ученическо упражнение. И безъ туй нѣколкото приближени на митр. Симеона само отъ желание да му се харесатъ, дадохъ цѣла мозайка отъ глупости.

Тѣсно и обидно е, че се намиратъ лица, които слагатъ ударение на проявената глупостъ. Разумихинъ, единъ отъ главнитѣ герои въ „Престѣпление и наказание“ пита: „Знаешъ ли кое е най-обидно тукъ? — Не е това дето тѣ лъжатъ; лъжата всѣкога може да бѣде простена; лъжата е мила работа, защото води къмъ истината. Не, досадно е туй, дето лъжатъ и още се покланятъ на собствената си лъжа“.

Г-нъ Анастасовъ извади очи, вмѣсто да изпише вѣжди. Съ писаницитѣ си той не защити, а обвини митрополитъ Симеона.

¹⁾ По новитѣ не ще цитирамъ.

Не искатъ да разбератъ...

Първитѣ проводници и основателитѣ на ИМКА въ България — Епископъ Андрей и Архим. Ефтимий — (това е установено документално) сега лѣгатъ и ставатъ съ мисльта, какъ да оклеветатъ работницитѣ и съчувственицитѣ на това младежко християнско движение.

Архим. Ефтимий е помѣстилъ въ сп. „Знаено“, 1930 г., кн. 12, статията У. М. С. А., която до край е изпестрена съ лъжи и клевети. Това по най-несъмненъ и убедителенъ начинъ доказва г. Ат. Симовъ въ статията си: „Около спора за У. М. С. А., помѣстена като отговоръ въ същото списание, кн. 14 отъ 13. IV.“

Съжаляваме, че единъ професоръ се излага по такъвъ начинъ. Той е ялъ 4 години църковни пари въ руска академия, за да се научи на мо-

ралъ и истина, следъ това още 5 години е харчилъ български народни средства въ Швейцария да учи логика и правово-мислене, и следъ всичко това да напише такава статия, въ която нѣма ни логика, ни правота, ни обоснованост—наистина е жалко. Въ статията си „трго-православниятъ“ архимандритъ предъхва все едни и сѣщи нѣща, които сж опровергнати, опровергнати до пресита, Но той е голѣмъ софистъ и знае да казва на бѣлото: черно е.

1. За всички е ясно, че така или иначе Имка е единъ фактъ у насъ, съ който трѣбва да се справимъ. Нашата православна църква трѣба да вземе това младежко движение въ свои рѣже, за да ѝ стане то полезно въ християнизирание на юношеството, както постъпватъ грѣцката, ромѣнската, сръбската и други православни църкви. Архим. Ефтимий казва: не! Който работи въ Имка е подкупенъ съ американско злато, безъ да има за това основание и безъ да посочва данни.

Доказано е, че Имка не е никаква протестантска организация, а общо християнска. Тя работи при еднакъвъ уставъ, съ еднакви цели и между протестанти, и между православни и католици и е противна на всѣкаквъ прозелитизъмъ. Архим. Ефтимий си затваря очитѣ и ушитѣ предъ тоя фактъ и заблуждава: Имка била създадена за пропагандиране на протестантски идеи.

3. Навеждатъ се примери и факти, отъ които се вижда, че Имка е разположена най-благоклонно и съчувствено къмъ православната църква; той казва: не! Имка враждува съ православиято.

4. Казва му се, че въ всѣка организация могатъ да се явятъ отпаднали личности, издѣлници, но тѣ се изхвърлятъ като негодници, и сдружението продължава своя пътъ. Архим. Ефтимий вече за десети пѣти привежда все едни и сѣщи примеръ. Шерудъ Едди, когото обвинява въ болшевизъмъ и отъ тукъ по чудноватъ логиченъ пѣтъ вади заключение: Имка е болшевишка.— Безсмислица! Самъ Ш. Едди заяви, когато говори въ София, че той не иде отъ името на У. М. С. А., нито ще говори отъ името на това дружество. Той не е никаквъ секретаръ и отдавна е скѣсалъ съ Имка връзките си.

Е добре, преди нѣколко години на протоиерей Русинозъ отъ Пазарджикъ свалиха расото за болшевизъмъ. Има и други такива издѣлници. Споредъ логиката на д-ра по философия Архим. Ефтимий ще трѣбва да обявимъ православната църква за болшевишка.

5. Въ статията си въ в. „Миръ“ брой 8915, професоръ Марковски искаше да му посочи поне единъ случай, кждето нѣкой младежъ чрезъ У. М. С. А. да е станалъ протестантинъ. И архим. Ефтимий отговаря: „Ето ви нѣколко имена...“ изброява петъ лица, отъ които четирмата сж православни по кръщение и вѣра, може би по-добри отъ самия него. А братя Василеви сж станали протестанти не чрезъ Имка, а защото тѣхнитѣ родители сж такива и тѣ сж родени протестанти.

Е не е ли правъ г. Симовъ, като обвинява „строгославния“ професоръ и архимандритъ докторъ Ефтимий Сапунджиевъ въ лѣжа и клеветничество? А най-странното е, че високопреподобниятъ О. не се е постѣснилъ да отпечати тая своя клеветническа статия и въ отдѣлни брошури, за която по-старъ и известенъ маниеръ се разлепиха и афиши изъ града.

Така съ измислици и шашарми не се водятъ идейни борби. Отче професоре. Какво ще кажатъ вашитѣ студенти като прочетатъ опровержението на статията Ви? Ако Вие си служите въ една публична печатна работа съ лѣжи и измислици, възможно е слушателитѣ да си помислятъ, че Вие и въ „ученитѣ“ си работи допускате такива алогичности. Тогава кжде остава Вашето строго православие, Вашата наука?

Протоиерей П. Христовъ.

На разни адреси

Нѣмашъ правъ да се сърдишъ.

„Народенъ Будителъ“ въ великенския си брой разправя, че сме интригантствували като сме взели нѣщо си отъ „Трѣбата“ на Устабашиева. Това било непочтено. Сърди се.

— Извинявайте, извинявайте, хиляди пѣти извинявайте, г-не „Народенъ Будителю“. . . Каемъ се за постъжката си. Признаваме, че увредихме на „дѣлото ви“. Не се досетихме, че ще ни обвините въ „кражба“. Ние, знаете, отъ челоуколюбиви чувства го сторихме. Рекохме да ви поднесемъ като великенски подарѣкъ, подарѣкъ, който вие ни изпратихте за Коледа. Задължени бѣхме отъ вашата любезностъ. Пѣкъ и искаме да ви покажеме, че Петковисти и Устабашиевци си приличатъ като два стрѣка иглика.

Г-не малко „народни заблудители“ защо мълчите по фактитѣ, които разкриватъ душницата на вашия прехваленъ епископъ?

Да върваме ли?

Съ политика не сме имали за целъ да се занимаваме, и не ще се занимаваме. Целъта ни е да режемъ гнилото въ живота на църквата, обаче, политически „светци“ не ни оставятъ на мира.

Думата ни е за нѣколко антрефилета въ в. „Български фашистъ“, съ когото не сме имали намерение да се разправяме. Изглежда, че „Б. Фашистъ“ е разрешилъ българската политическа проблема, та отъ нѣмаше работа и скука рекълъ да оправи и църквата. Но, щомъ като се бърка въ чужди работи ще трѣбва да понесе и последствията.

Всичко писано подъ заглавията: „Спора въ Църквата“, „Авгиеви обори“, „Кой сѣди брата си, осѣденъ ще бжде“, можеше да бжде вѣрно, ако авторъгъ на тия инкриминирани антрефилета имаше доблестъта да излезе съ подписа си. Това щеше да подчертае доблестъта и на фашиститѣ. Това, обаче, не е сторено и писаното за сега остава една интрига, и гнусна клевета, която за съжаление, окаяствава и писача и вестника.

„Български фашистъ“, трѣбва да настави предъ прокурора да бждатъ изправени на подсъдимата скамейка „престѣпницитѣ“, поменати въ допискитѣ „Авгиеви обори“ и „който сѣди брата си, осѣденъ ще бжде“ (бр. 28 и 29 отъ 11. IV. 1930 г. на „Бълг. фашистъ“). Ние смѣтиме, че престѣпницитѣ не трѣбва да бждатъ прикривани. Честниятъ дописникъ не трѣбва да си служи съ подмѣтания, а трѣбва да назовава имената на престѣпницитѣ.

До редакцията на „Български фашистъ“

Умолявате се да дадете мѣсто и на следнитѣ въпроси, щомъ сте помѣстили вече 7 въпроси въ брой 28—29.

1) Вр коя епархия единъ архимандритъ пише безнаказано подъ разни инициали противъ своя кириархъ и Св. Синодъ.

2) Въ коя епархия единъ архимандритъ заяви, че ако отвори устата си и затворитѣ ще бждатъ тѣсни за синодалнитѣ владыци и чиновници и въпреки това не бѣ сѣденъ, нито за обида и клевета, нито за укриване на престѣпници?

3) Въ коя епархия единъ архимандритъ, по навикъ отъ чужбина, е държалъ съ месеци въ квартирата си една своя родственница и е билъ само мърнѣръ за това отъ единъ митрополитъ?

4) Въ коя епархия единъ архимандритъ дѣли безнаказано, по навикъ отъ семинарията, студентитѣ на свои и чужди?

5) Въ коя епархия се търпи безнаказано единъ архимандритъ, които се е проявилъ като побойникъ надъ единъ файтонджия (напр. въ Севлиево) и като недобросъвестенъ наемател на салонъ за сказки — не е заплатилъ уговорения за салона наемъ и е билъ търсенъ съ полиция — пакъ въ Севлиево?

6) Въ коя епархия се търпи единъ

архимандритъ, който съ пѣна на уста защищава единъ фалшификаторъ на подписи, защото е негово послушно орждие и защото самъ той на младини билъ вършилъ подобни работи?

7) Въ коя епархия се търпи единъ архимандритъ, който защищава единъ набързо званъ епископъ, макаръ че последниятъ като мирянинъ да е станалъ причина за разводъ, даденъ отъ Софийската митрополия на мжжа по вина на жената и да е опозорилъ нѣколко момичета съ годяванията и разгодяванията си?

Името на този архимандритъ всѣки знае. Нашиятъ сътрудникъ г. Т. Николовъ скоро ще даде и неговия портретъ въ статията си „Кой съе смутъ“?

Нѣщо за почивната станция

Въ в. „Нар. Будителъ“ бр. 159 е помѣстена статия „Златната мина“. Ето какво се казва тамъ: „Месемврия е изолиранъ кждѣ. Отишлитѣ тамъ, трѣбва да се затварятъ въ себе си и да прекарватъ времето изключително въ самота. Незная дали изморенитѣ братчици, прекарвали повече отъ половината отъ живота си изъ забутанитѣ далечни полянки и сгушени балкански села, при известнитѣ наши условия, биха останали трогнати и доволни отъ това, що секретарията е промислилъ за тѣхъ: *Изоставяме Варна*, гдето дошлитѣ на лѣчение имаха възможностъ да чуятъ българска речъ, музика, театръ, кино... да се срещнатъ съ хора отъ всички съсловия и краища на родината ни... А не малко е това да опресните силитѣ на единъ апостолъ Христовъ...“ (подчертаванията сж мои). Мислиме, че

„Н. Б.“ е напечаталъ тая статия, не отъ желание да изнесе една неправда, а отъ желание за вражда съ съюза. Ако не бѣше така, о. Икономовъ още миналото лѣто щеше да напише и изнесе *сжити мисли* и за курсовѣтѣ въ Преславъ. Защото колкото е далече Месемврия отъ Варна, още по-далечъ е Преславъ отъ София. Истина е, че на свещеницитѣ отъ Варн. епархия отначало не се съобщи за курсовѣтѣ въ Преславъ. Свещеницитѣ получиха окръжно съ което се подканяха да посѣтятъ курсовѣтѣ въ София, и чакъ следъ доста време, получиха друго окръжно, съ което се подканяха за Преславъ. Но това бѣше само формално, а фактически — не. Следъ получаване на първото окръжно, нѣкои свещеници отизатъ и искатъ отъ духовната властъ отпускъ да посѣтятъ курса въ София. А властъта имъ отговаря: „Нѣма нужда да ходите въ София, защото такива курсове ще има въ Преславъ, кждето ще прекратите въ сърсѣдоточение и уединение. Скоро ще получите и окръжно“. И свещеника излиза недоволенъ, но нѣма що да направи. Той е селски попъ и ще му намерятъ слабото мѣсто. „Не се рита срещу ржженъ“.

А Месемврия не се посещава помалко отъ Варна. Тамъ отиватъ хиляди интелигентни хора. Тамъ нѣма разгулнитѣ прояви на варненскитѣ курортисти. И е по-удобно за свещеника.

Безъ съмнение, съ своята дописка въ „Нар. Будителъ“ авторъгъ гони една интимна целъ: *всички свещеници да отидатъ въ Варна, за да бждатъ просвѣтени отъ тамошнитѣ свѣтила и подтикнати къмъ зловередно партизанство въ църковния животъ*.

С. М.

—о—

Т. Николовъ.

КОЙ СЪЕ СМУТЪ?

(Продължение отъ брой 4).

Разкритията, които прави г-нъ Вениаминъ Димитровъ, не могатъ и не трѣбва да останатъ само въ канцеларията на Св. Синодъ. Г. Стоянъ Николовъ Петковъ, именуванъ сега еп. Андрей, е подтикналъ нѣколко добри хориза къмъ углавно престѣпление. Прокуроръгъ трѣбва да си каже думата. Отъ своя страна св. Синодъ трѣбва да поиска отъ г-на Вениамина Димитрова да освѣтли напълно личността на сегашния помощникъ на м. Симеона. На много мѣста г-нъ В. Димитровъ е заявявалъ, че *това, което е изнесено въ писмото, е нищо, въ сравнение съ онава, което е вършилъ г-нъ Стоянъ Петковъ. Не искамъ да говоря, е казвалъ той, защото това, което зная, е ужасно, невообразимо скандално, чудовищно*.

Г-нъ Вениаминъ Димитровъ трѣбва да заговори. Въ противенъ случай съ право ще го обвиняватъ, че прикрива углавни престѣпници и имъ спомага подъ маската на светостъ да бждатъ пакостни за Църквата. И ако днесъ една нещастница, облечена въ дрипи, обикаля софийскитѣ улици съ черна превръзка на главата, върху която съ бѣли букви е написано „жертва на Дѣновъ“, то — ако г-нъ Вениаминъ Димитровъ продължава да мълчи — не ще бжде чудно, че следъ време не една нещастница ще трѣгне по улицитѣ съ надписъ на главата „жертва на Петкова“.

Г-нъ Вениаминъ Димитровъ искрено служеше на г-на Стоянчо Петкова. Пазеше го като зеницата на окоето си. Но скоро се разочарова, защото го опозна добре. Много прояви на г-на Петкова първомъ сж го озадачавали, а следъ това сж му отворили очитѣ, за да види сжшиския образъ на Стоянча Петкова. Г-нъ Вениаминъ Димитровъ трѣбва да смѣкне превръзката отъ очитѣ на всички петковисти и петковистки.

Пѣкъ най-после засѣгната е и честъта на г-нъ Вениаминъ Димитровъ. *Петковистки* въ София го именуватъ вече „Иуда предателъ“. Оскърблението е тежко. Г-нъ В. Димитровъ трѣбва да омие лицето си отъ калъта, която хвърлятъ върху него фанатизирани безцърковнички.

Г-нъ Вениаминъ Димитровъ твърди, че Стоянчо Петковъ се е годявалъ и най-непочтено се е разгодилъ. За тази своя непочтена постъпка г-нъ годеникъгъ е щѣлъ да бжде убитъ. Спасилъ го г-нъ Вениаминъ Димитровъ.

Недоумявамъ, какъ св. Синодъ е далъ съгласие г-нъ Петковъ да *стане епископъ*, когато канонитѣ не позволяватъ на разгоденъ да *стане свещеникъ*. Какъвъ канонощрковникъ ще бжде г-нъ епископъ Андрей и съ каква съвестъ ще управлява епархия? Мѣстото му е въ гори тилилейски за покаяние, а не въ обществото.

Необходимо е управата на Богословския Факултетъ да се погрижи да получи имотитѣ на вече разтуренитѣ „Библейски курсове“ съгласно неизмѣняеми членъ на устава, за които спомена г-нъ В. Димитровъ. Новото дружество „Православенъ домъ“ не може да притежава имотитѣ на разтуреното д-во „Библейски курсове“.

Ще съобщи сега нѣщо за г-на Стоянчо Петкова, сега именуванъ епископъ Андрей, известно на малцина. Той дружеше постоянно съ неправославни дейци, предимно *имкаджии* въ най-лошъ смисълъ на тази дума. Представяше имъ се като тѣхенъ приятель. Отказваше се отъ православиято и заявяваше, че е призванъ да проповѣдва само Христа, а не нѣкоя църква. На Mrs Howe, членъ на мисията за проповѣждане Евангѣ-

лието между източните народи, г-н Стоянчо Петков говори през 1924 год. следното:

„Наричат ме бждащъ Йоанъ Хусъ... Държа се нахално къмъ Църквата и духовната власт ми предлага да стана епископъ. Азъ се отказвамъ отъ тази честъ. Искамъ да остана скроменъ мирянинъ, въодушевенъ отъ едничката амбиция да проповѣдвамъ Исуса Христа. Спасителя, силата и мъдростта Божия... Духовната власт не ме смѣта за сектантъ. Тя ми позволи да проповѣдвамъ въ храмовете. Нѣщо повече, *свещеници, архиепископи сж дори членове на основанитѣ отъ мене мой братства*“.

Азъ, казва Mrs Howe, чухъ една проповѣдъ на г. Петкова, който по своята външност, дори по чертитѣ на лицето си напомня Саду Сундаръ Сингъ¹⁾. Той проповѣдаваше, че *никаква църква, никаква организация не може да спаси една душа, само Господъ Исусъ може да спаси*. Тѣзи, които сж се обърнали къмъ Христа, трѣбва единъ-други да се ободряватъ и да служатъ съ смирение на Бога.

Този младъ мъжъ ми каза: „Целта на моитѣ библейски курсове е да подготвятъ апостоли. Азъ казвамъ на моитѣ братя и сестри, че ние всички трѣбва да бждемъ апостоли и да проповѣдаеме Христа“²⁾.

За обучение и назидание на членоветѣ на своето братство той е съставилъ единъ сборникъ отъ четива отъ евангелията и посланията за ежедневно четене. При все това самото тѣхно всѣкидневно четене не е достатъчно. Читателитѣ трѣбва всѣка вечеръ писмено да отбележаватъ доколко тѣ сж приспособили въ живота си съдържанието сѣ въ тѣзи четива поучения³⁾. Друго едно нововъведение, което този мъжъ е въвелъ въ богослужението на своята църква е пѣнието отъ всички християни въ противовѣст на формалното пѣние, което се извършавало по-напредъ. Азъ присѣстствувахъ на една спѣвка, на която присѣстствуваха надъ 100 души съ различна възраст и обществено положение. Пѣха се символа на вѣрата. Отче нашъ и Святъ, Святъ. При липсата на книги, думитѣ на литургията и на псалмистъ се заучаватъ наизустъ. Понеже религиозното обучение въ България не е въведено отъ властта, то една отъ грижитѣ на Петкова, на тоя апостолъ е какъ най-добре може да спечели децата за Христа. Така той е основалъ едно значително число недѣлни училища, въ които децата изучаватъ библейски текстове и псалми. Г-нъ Петковъ ми разказа историята на своя животъ, която ми напомня за Самуила.

„Моето първо възпоминание е, че азъ искахъ да служа въ свещилицето. Това желание ме подтикна, когато бѣхъ на 13 год. възраст да напусна нашето малко село и да направя пѣшъ 20-тѣ километра до София. Моитѣ родители бѣха загубили всичко и бѣха твърде бедни. Тѣ не можеха да ми дадатъ никакво по-високо образование. Дошълъ въ София, азъ се отправихъ въ семинарията, но молбата ми де бжда приетъ тамъ за ученикъ, биле отхвърлена. Че кой бѣхъ азъ? Единъ беденъ, малкъ, неизвестенъ, който нѣмаше никой познатъ влиятеленъ човѣкъ, който да би могълъ да го закриля⁴⁾. Разочарованъ, но не и обезкураженъ, азъ отидохъ при свещеника на една църква и го помолихъ да ме назначи за най-нисшия служащъ при църквата. Понеже той тѣкмо ималъ нужда отъ такъвъ, прие ме; той ми даде една малка стаячка въ църквата за жилище и ми даде като заплата нѣколко лева. Моята храна бѣше хлѣбътъ, който християнитѣ носѣха въ църква. Азъ бѣхъ щастливъ да видя по тоя начинъ осъществена целта на моитѣ желания. Безъ нѣкой да ми подсказва, дойде ми мисълта, че единъ служител на свещилицето ще трѣбва да бжде чистъ. Азъ се изкъпахъ и си облѣкохъ чисти дрехи. Въ тоя день, трѣбва да призная това, дойде за пръвъ пѣтъ желанието да притежавамъ едно евангелие. При единъ антикаръ на пазаря намѣрихъ единъ употребяванъ Нови заветъ.

Тѣй започнахъ моето служение; денемъ и нощемъ стоехъ въ свѣтия храмъ, презъ свободнитѣ ми минути четѣхъ въ скъпата ми книга и я изучавахъ наизустъ. Христосъ бѣше съ менъ. Азъ го чувствувахъ въ себе си. Той бѣше моятъ спасителъ, мой господаръ, но сжщо и мой най-интименъ приятелъ. Дѣ бжда самичкъ въ църквата не бѣше за мене самотностъ—Спасителътъ бѣше тамъ съ мене, азъ прекарвахъ съ часове въ общение съ Него—въ молитва.

Посѣщението на единъ проповѣдникъ бѣше за менъ третиятъ рѣшителенъ моментъ за живота ми. Да чувамъ нѣкой да проповѣдва бѣше за мене нѣщо ново. За пръвъ пѣтъ присѣстствувахъ на проповѣдъ. Презъ следващата нощъ сънувахъ, че съмъ проповѣдникъ. Въ сѣня си азъ проповѣдвахъ за Христа!

Рано сутринта застанахъ на мѣстото, отъ кждето проповѣдника държеше своята проповѣдъ, и казахъ първата моя собствена проповѣдъ. Бѣше ли това една праздна църква? Не проповѣдвахъ ли предъ праздни стѣни? О, не! Въ моитѣ очи тя бѣше пълна съ богомолци и слушателитѣ бѣха за менъ тѣй реални, че азъ нѣколко пѣти се прекъсвахъ и питахъ: „разбрахте ли добре това, мили братя?“

Отъ този день къмъ четенето на библията и молитвата се присѣедини и проповѣждането предъ едно въобразимо събрание. Следъ едногодишенъ такъвъ животъ на духовна подготовка, бѣхъ приетъ за ученикъ въ семинарията, следъ като издържахъ като пръвъ конкурсния изпитъ. Сега не можеше вече да се отблъсне желанието на бѣдното момче да се подготви за духовното служение. Но понеже не притежавахъ ни, какви сръдства, служехъ като слуга въ семинарията. Колко горчиви сълзи проливахъ за това, че не можехъ да взимамъ участие въ игритѣ на другаритѣ ми!

Благодарение добрината на една богата дама, той, следъ като свършилъ като пръвъ ученикъ семинарията, могълъ да бжде изпратенъ въ Московската духовна академия. Колко богати отъ къмъ духовни прѣживѣвания сж били тия години! Въ Москва той се е запозналъ съ баронъ Николай, ръководителъ на рускитѣ библейски курсове и основателъ на християнско студентско движение въ Русия. Тия двама мъже, аристократъ и чадото на народа, скоро станали приятели. Вървѣли по единъ пѣтъ къмъ една целъ, съ едникви сръдства.

Петковъ ми разказа и за своята първа проповѣдъ — импровизация. Свещеницитѣ го запиталъ: „Написалъ ли си проповѣдта си?“ „Имашъ ли я при себе си?“ „Не“, отговорилъ Петковъ, „азъ съмъ призванъ да проповѣдвамъ“.

¹⁾ Не съмъ ималъ честта да видя г-на Стоянчо Петкова като епископъ въ расо и за това не мога да кажа на кого прилича. Често виждамъ неговия ликъ въ витрината на фотографа Хр. Факировъ, ул. „Мария Луиза“. Страненъ ми се чинеше винаги този голѣмъ портретъ. Нясни, но неприятни образи будеше той въ съзнанието ми. Единъ день една дама-чужденка разсѣя моитѣ неясни мисли. Тя вижда въ този портретъ много ужасни образи. Добре ще бжде г-нъ епископъ Андрей да заповѣда (той умише да заповѣда) да бжде унищоженъ този *неполучилъ* портретъ.

²⁾ Съ една дума: „Азъ съмъ славния апостолъ и ще си подготвя миряни помощници. Свещеници, църква — всичко това не е нужно“.

³⁾ Дали това е вѣрно — не зная. Зная, обаче, положително, че г-нъ Стоянчо Петковъ това не е вършилъ.

⁴⁾ Това е много характерно. Като учителъ въ Соф. духовна семинария г-нъ Стоянчо Петковъ хвърля упрекъ къмъ това учебно заведение, като твърди, че конкурсния изпитъ тамъ е само една форма, задъ която решаващо значение иматъ *влиятелни* лица. Позорно е това. Г-нъ Ст. Петковъ два пѣти е пропадалъ на конкурсния изпитъ за постъпване въ Семинарията и дръзко е своята некадърностъ и негодностъ да оправдава съ „беззакония“, вършени отъ учители въ Семинарията.

Всичко това е напечатано въ штурдистското списание „Drin Reich Krume“, № 1, 1924 год., стр. 22—31. И то е много характерно. Като всѣки сектантъ Стоянчо Петковъ започва самъ да разпространява фантазмагории за себе си, за да се ограда съ ореола на светостъ. Непознаващитѣ го могатъ да му вѣрватъ. Наивнитѣ ще го смѣтатъ за свѣтия. И Дъновъ, и Устабашиевъ, и Петковъ вѣрватъ по този пѣтъ. Но въ тази изповѣдъ на г-на Стоянчо Петкова има и много лъжи!

Никога той не е билъ слуга въ семинарията, защото е ималъ пълна стипендия. Горчиви сълзи никога не е проливалъ за това, че не може да вземе участие въ игритѣ на другаритѣ си, защото работата като слуга запълва всичкото му свободно отъ занятие време. Не е взималъ участие въ игри на другаритѣ си поради несръчностъ, а не поради липса на време. Казватъ, че другаритѣ му семинаристи го именували *баба Кера*. Вѣроятнo, това не е случайно. Младитѣ хора сж много наблюдателни и въ прѣкора влагатъ най-сжщественитѣ черти отъ характера на човѣка.

Никога въ Семинарията г-нъ Стоянчо Петковъ не е билъ материално затрудненъ. Напротивъ, смѣтанъ е билъ за единъ отъ най-заможнитѣ семинаристи. Той винаги е ималъ достѣпъ до синодалнитѣ старци и до богатитѣ хора—нѣщо много рѣдко за семинариститѣ. Никой, обаче не е знаелъ източникитѣ на неговото благосъстояние.

Пѣкъ и въ Академията, кждето е ималъ руска стипендия, г-нъ Стоянчо е получавалъ отъ незнани източници много левове, рубли и много подарѣци. Смѣтали сж го за единъ отъ най-богатитѣ студенти. Вѣинаги и тамъ, като тукъ, е билъ облеченъ изискано, *франтовски*.

Разправятъ другари на г-на Петкова, че той обичалъ да поизбѣгва отъ всѣкидневнитѣ, утрени и вечерни служби въ Семинарския храмъ и никой не го е видѣлъ да се моли самъ въ храма при Семинарията. Освенъ това семинарския храмъ е билъ отворенъ само въ часове, опредѣлени за богослужение.

Нито семинарията, нито Академията г-нъ Стоянчо Петковъ е вършилъ пръвъ по успѣхъ. И това е една лъжа, настойчиво разпространявана отъ болезнено славолубивия г-нъ Стоянчо Петковъ.

(Следва).

Кой ги вдѣхновява?

Получихме отъ Шуменско следното писмо:

„Любезни о...“

Отъ както е станалъ викари на Варненската Митрополия Еп. Андрей, почти всѣко събрание братствено въ Шуменъ не може да стане безъ той да не присѣстствува. Това не е безъ целъ. Шуменскитѣ братствени събрания проявяваха животъ въ миналото и свободно свещенството се изказваше по повдигнатитѣ въпроси. Това не се поправи на нѣкой отъ управляващитѣ официални и не официални църковни кръгове и тѣ почнаха да викатъ отъ Варна владика за всѣко почти събрание, та съ това да се тури юзда на свободната свещеническа мисълъ. Целта е постигната. При положението на аргоси, духовни дела и присѣстствието на владика, свещенството мълчи и не взема почти никакво участие. Така е било и съ събранието станало на 19 того. Чете се рефератъ за Имка. Тя се осъдила и разпала като вредна и опасна за църква и държава, но отъ когото? Отъ Еп. Андрей, Архирейскитѣ намѣстникъ и велемудрейшия попъ Дошо? Никой другъ не е взелъ думата. По предложението на Архирей. намѣстникъ и подъ негова и на Еп. Андрея редакция се съставила резолюция и свещеницитѣ само съ едно предложение на дигане ржцѣ (смѣе ли нѣкой да не дигне защото очикитѣ имъ играели на десетъ да видятъ кой не ще дигне ржка) приела се е резолюцията.

Нар. Будителъ упрекаше, че решението въ София сж се вземали подъ влиянието на Ханджиеви и Тулешковци, а защо не каже въ Шуменъ по чие влияние се взематъ? И защо се вика владика за всѣко събрание?

Продължава се подписката за В-къ „Семейство“

Вестникъ за семейството. Излиза седмично съ най-разнообразенъ обществено-педагогиченъ-религиозенъ-литературенъ материалъ.

Глав. редакторъ: Хр. Цанковъ-Дерижанъ.

Излѣзлитѣ до сега десетъ броя съдържатъ и статии отъ: г. г. Софийски Стефанъ, проф. д-ръ Ал. Балабановъ, проф. д-ръ Ас. Златаровъ, С. Чилингировъ, глав. соф. равнинъ д-ръ Хананелъ, д-ръ Д. Т. Бурилковъ, Ив. Кириловъ, Б. Н. Балкански, д-ръ Ив. Малеевъ, д-ръ Н. Василевъ, проф. Добри Христовъ и др.

Отдѣленъ брой 2 лева. Годишенъ абонаментъ 100 лева.

Адресъ: п. л. „Даскалъ Манолъ“, 4 — София.

Хроника

Вестника ни нѣма нищо общо съ стария редакционенъ комитетъ. Молимъ читателитѣ да ни изпратятъ абонамента си.

По случай срупуване на много материалъ въ редакцията нѣкой дописки останали, непоместени. Ще ги поместимъ въ идущитѣ броеве. Нека ни извинятъ дописницитѣ ни.

Опрѣснителенъ курсъ за свещеници и дякони. И тая година, по решение на Св. Синодъ, въ Софийската духовна семинария ще има курсъ за опрѣсняване и разширяване пастирско-богословскитѣ познания на енорийскитѣ свещеници и дякони. Лекциитѣ на този курсъ ще започнатъ на 30 юний — понеделникъ и ще завършатъ на 10 юлий — четвъртъкъ. Ще бждатъ прочетени отъ професоритѣ въ Богословския факултетъ и отъ ректора на семинарията архим. Борисъ лекции на следнитѣ теми:

- 1) Будизъмъ и християнство. — Арх. Евтимий.
- 2) Апологетически упѣтвания за свещеницитѣ — Арх. Евтимий.
- 3) Личнитѣ качества на пастиря — Арх. Борисъ.
- 4) Най-нови междуцърковни отношения — Протопер. Ст. Цанковъ.
- 5) Пастирътъ въ енорията — Протоиер. Хр. Димитровъ.
- 6) Пастирътъ като проповѣдникъ — Протоиер. Хр. Димитровъ.
- 7) Пастирътъ като катехетъ — Протоиер. Хр. Димитровъ.
- 8) Православие, инославие, секти — Д. Дюлгеровъ.
- 9) Християнството и социалния въпросъ — Д. Дюлгеровъ.
- 10) Вѣтхия заветъ и модерната критика — Ив. Марковски.
- 11) Вѣра и знание. — Хр. Гяуровъ.

Всѣки следъ обѣдъ ще има църковно-пѣвческа практика и разисквания по различни въпроси, които биха възникнали въ връзка съ прочетенитѣ лекции.

Предвижда се курсиститѣ да извършватъ въ семинарския храмъ *поочередно* вечерно и утренно богослужение и на групи — св. Литургия. Ще имъ бждатъ давани упѣтвания за благоговѣйно и проникновено извършване на богослужението.

На курсиститѣ ще бжде предоставена въ Соф. дух. семинария безплатна квартира и храна по 35 лв. дневно.

Б. Р. Интересно е, какъ Варненската митрополия ще попречи и тази година на свещеницитѣ отъ тази епархия да посетятъ курсоветѣ въ София.